

**Wrocławskie Studia
Erazmiańskie**

**Studia Erasiana
Wratislaviensia**

ROZPRAWA O METODZIE PRAWA I POLITYKI
DISCOURSE ON THE METHODS OF LAW AND POLITICS

VIII

Redakcja:

Mirosław Sadowski
Aleksandra Spychalska
Katarzyna Sadowa

ROZPRAWA O METODZIE PRAWA I POLITYKI

DISCOURSE ON THE METHODS OF LAW AND POLITICS

REDAKTOR NACZELNY / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. nadzw. UW̄r dr hab. Mirosław Sadowski

RADA NAUKOWA / PROGRAMME BOARD

Prof. dr hab. Andrzej Antoszewski (Wrocław)

Prof. nadzw. UMCS dr hab. Arkadiusz Bereza (Lublin)

Prof. dr Christopher J. Berry (Glasgow)

Dr Giovanni Bianco (Bari)

Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (Kraków)

Prof. dr hab. Lech Dubel (Lublin)

Prof. dr hab. Bogusław Fiedor (Wrocław)

Prof. UW̄r dr hab. Włodzimierz Gromski (Wrocław)

Prof. dr Knud Haakonssen (Boston, Uppsala, Sussex)

Prof. dr Shinsuke Hosoda (Kyoto)

Prof. dr hab. Witold Kwaśnicki (Wrocław)

Prof. dr hab. Marek Maciejewski (Wrocław)

Prof. dr dr h.c. Richard Pipes (Cambridge, Massachusetts)

Hon.-Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Hans-Gert Pöttering, MdEP (Niemcy)

Prof. nadzw. UW̄r dr hab. Mirosław Sadowski (Wrocław)

Prof. dr dr h.c. Quentin Skinner (London)

Dr Maria Sobolewska (Manchester)

WROCLAWSKIE STUDIA ERAZMIANSKIE
STUDIA ERASMIANA WRATISLAVIENSIA

Zeszyt VIII

ROZPRAWA O METODZIE PRAWA I POLITYKI

DISCOURSE ON THE METHODS OF LAW AND POLITICS

Redaktor Naczelny:

Mirosław Sadowski

I Zastępca Redaktora Naczelnego:

Aleksandra Spsychalska

II Zastępca Redaktora Naczelnego i Sekretarz Redakcji:

Katarzyna Sadowa

Wrocław 2014

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Lista stałych recenzentów / Permanently-appointed reviewers:

Prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, UJ
Prof. dr Laura Carballo Piñeiro, Hiszpania
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieliński, UŁ
Prof. nadzw. UJ dr hab. Anna Citkowska-Kimla, UJ
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Justyna Jurewicz (Łódź)
Dr hab. Piotr Kimla, UJ
Prof. William Koprowski, Ph. D., J. D., USA
Prof. nadzw. UR dr hab. Artur Łuszczynski (Rzeszów)
Prof. nadzw. UG dr hab. Anna Machnikowska, UG
Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, UWŕ
Prof. Pavelas Ravluševičius, Litwa
Dr hab. Arkady Rzegocki, UJ
Dr hab. Janusz Sawicki, prof. UWŕ
Dr hab. Iwona Sierpowska (Poznań)
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Tomasz Tulejski, UŁ

Korekta:

Anastazja Dąbrowska

Streszczenia i abstrakty w języku angielskim:

Marzena Lewandowski

Projekt okładki:

Aleksandra Snitsaruk

DTP i layout:

Aleksandra Snitsaruk

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu Quentina Massysa „Portrait of Erasmus of Rotterdam”

Druk:

Beta-druk | www.betadruk.pl

© Copyright by Pracownia Badań Praw Orientalnych, Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego & Authors, Wrocław 2014

ISSN 2080-332X

ISBN 978-83-65158-01-7

Publikacja ukazuje się dzięki współpracy wydawniczej Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydawnictwa Beta-Druk

SPIS TREŚCI | CONTENTS

MIROŚLAW SADOWSKI, ALEKSANDRA SPYCHALSKA, KATARZYNA SADOWA Wprowadzenie	9
---	---

CZĘŚĆ I Artykuły | Articles

ANDRZEJ ANTOSZEWSKI System polityczny jako przedmiot badań politologii i nauki prawa konstytucyjnego Political systems as the subject of study for political science and the theory of constitutional law	13 13
JACEK GIEZEK Metoda prawa karnego. O budowaniu „karnistycznych” teorii naukowych oraz ich wpływie na odpowiedzialność karną The research approach of criminal law: On formulating criminal-law scientific theories and their influence on criminal responsibility	29 29
MIROŚLAW SADOWSKI Naskh – metoda usuwania sprzeczności w prawie islamu Naskh – a method of eliminating discrepancies in Islamic law	57 57
ŁUKASZ BŁASZCZAK O kompetencji (prawnej) stron i metodzie dokonywania czynności procesowych w sądowym postępowaniu cywilnym On the (legal) powers of parties to proceedings and the method of acts in court proceedings in civil cases	77 77
ADAM SULIKOWSKI Perspektywy zastosowań metod Krytycznej Analizy Dyskursu w badaniach nad prawem. Kilka uwag Some remarks on the prospects for applying the research approach of Critical Discourse Analysis to the study of law	99 99
IWONA SIERPOWSKA Z rozważań nad wyodrębnieniem i metodologią prawa socjalnego	113

Reflections on the identification and research methodology of social law	113
MAŁGORZATA ŁUSZCZYŃSKA Humanista i <i>methodos</i> . Uwagi na marginesie twórczości G.L. Seidlera	133
A humanist and a <i>methodos</i> : Some remarks on the works of G.L. Seidler	133
RADOSŁAW ANTONÓW O metodzie anarchistycznej polityki w XIX wieku	147
On the method of anarchist politics in the nineteenth century	147
PAWEŁ SYDOR Z „Zagadnień językoznawstwa” – próba refleksji nad metodą analizy państwa i prawa komunistycznego	163
From “Problems of Linguistics”: Reflections on the research approach to the communist state and law	163
WIOLETTA JEDLECKA O metodzie socjologicznej w badaniu prawa	181
On the sociological method of studying law	181
JOANNA HELIOS Metody psychologiczne w prawie. Szkic problemu	199
Psychological research approaches in law: A sketch of the problem	199
TOMASZ KRUSZEWSKI Metody naukowe stosowane w ramach wykładu z przedmiotu Historia Administracji	215
The academic methods applied in lecturing on the History of Administration	215
MAŁGORZATA SAMOJEDNY Wykładnia prawa islamu według hanbalickiej szkoły prawa	227
Hanbali’s interpretation of Islamic law	227
JUSTYNA MIELCZAREK Pojęcie nauki administracji u przedstawicieli polskiej myśli administracyjnej w II połowie XIX wieku	237
The concept of administrative science according to the representatives of Polish administrative science in the latter half of the nineteenth century	237
BARBARA JELONEK XIX-wieczne procesy tworzenia Japońskiego Kodeksu Cywilnego	253
The nineteenth-century processes that created the Japanese Civil Code	253
ALEKSANDRA SPYCHALSKA Rafała Lemkina metoda i polityka tworzenia prawa	269
Raphael Lemkin’s lawmaking method and politics	269
EDYTA KOWALCZYK Metodologia badań Wincentego Stysia	285
The research methodology of Wincenty Stys	285

RADOSŁAW ANTONÓW Badania nad metodami powstawania i działalności przestępczości zorganizowanej w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w piśmiennictwie polskim przełomu XIX i XX wieku	301
The research concerning the methods used in organized crime's emergence and activity in the USA in the Polish writings of the turn of the twentieth century	301
WERONIKA KUNDERA Dyskryminacja mniejszości w prawie i w polityce	319
Discrimination against minorities in law and politics	319
DAVIDE ARTICO Sulla metodologia storiografica in Italia	341
On the methodology of historiography in Italy	341

CZĘŚĆ II Recenzje | Book Reviews

AGNIESZKA KURIATA Poprawne politycznie mity islamu według Roberta Spencera	361
The politically correct myths of Islam according to Robert Spencer	361
KATARZYNA SADOWA Muzułmanie w Europie – asymilacja czy koegzystencja? Recenzja książki Barbary Pasamonik pt. <i>Rola płci w integracji europejskich muzułmanów</i>	373
Muslims in Europe – assimilation or coexistence? A review of Barbara Pasamonik's <i>Rola płci w integracji europejskich muzułmanów</i> (<i>The role of gender in the integration of European Muslims</i>)	373
BARBARA JELONEK „Hitler” Johna Tolanda – pierwsze polskie wydanie	385
John Toland's <i>Adolf Hitler: The Definitive Biography</i> – the first Polish edition	385

CZĘŚĆ III Sprawozdania | Reports

MAŁGORZATA SAMOJEDNY Sprawozdanie z Konferencji „International Secular Conference on the Religious Right, Secularism and Civil Rights” Londyn 2014	405
A report from the “International Secular Conference on the Religious Right, Secularism and Civil Rights,” London 2014	405
ALEKSANDRA SPYCHALSKA Sprawozdanie z Seminarium Naukowego poświęconego pamięci Rafała Lemkina	417
A report from the academic seminar dedicated to the memory of Rafał Lemkin	417
AGNIESZKA KURIATA, KATARZYNA SADOWA Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji „Międzynarodowa ochrona praw człowieka – współczesne problemy na świecie”	421

A report from the international conference “International Protection of Human Rights: Contemporary Global Issues”

421

WPROWADZENIE

Prezentowany VIII tom *Wrocławskich Studiów Erazmiańskich* – nosi tytuł: *Rozprawa o metodzie prawa i polityki* i w zamyśle redaktorów jest świadomym nawiązaniem do tytułu znanego dzieła Kartezjusza. Publikacja zawiera dwadzieścia artykułów, trzy recenzje i trzy sprawozdania. Przedstawiana Czytelnikom problematyka dotyczy niezwykle istotnej kwestii dla każdego adepta nauki: metodologicznego podejścia do uprawianej przez siebie dziedziny wiedzy. Można przyjąć, że ta mało wdzięczna sfera wiedzy może liczyć, mimo wszystko na zainteresowanie czytelników.

Podzielając powyższe przekonania Redakcja Studiów Erazmiańskich postanowiła naświetlić je w jak najszerszym kontekście.

Tom prezentuje szerokie spektrum zagadnień odnosząc się do wielu metod w badaniach nad prawem i polityką. Prezentowani w Zeszytcie Autorzy w swoich rozważaniach analizują: politologię, prawo konstytucyjne, prawo karne, filozofię prawa, procedurę cywilną, prawo socjalne, XIX-wieczne spojrzenie na naukę administracji, prawo islamu, socjologię i psychologię prawa, reformy prawa cywilnego w XIX-wiecznej Japonii, anarchistyczne i komunistyczne spojrzenie na prawo, metodę badawczą Rafała Lemkina, Grzegorza Leopolda Seidlera i Wincentego Styśia. Ponadto prezentują naukowe metody stosowane w ramach wykładu z przedmiotu Historia Administracji i sposoby badania przestępczości zorganizowanej, a także badania nad dyskryminacją mniejszości w prawie i polityce oraz metodologią badań historycznych w nauce włoskiej.

Obok powyższych tekstów przedstawiany Czytelnikowi tom zawiera również trzy artykuły recenzyjne. Dwa z nich dotyczą problematyki związanej z islamem, trzeci zaś jest recenzją biografii Adolfa Hitlera. Tom zamykają trzy sprawozdania z konferencji naukowych w których brali udział członkowie Pracowni Badań Praw Orientalnych.

Zarówno Redaktorzy, jak i Autorzy mają nadzieję, że prezentowana publikacja zostanie przychylnie przyjęta przez Czytelników.

Mirosław Sadowski
Aleksandra Spychalska
Katarzyna Sadowa

Wrocławskie Studia Erazmiańskie Studia Erasmiana Wratislaviensia

Interdyscyplinarny rocznik naukowy,
którego kolejne zeszyty mają charakter monotematyczny

WYDAWCA / PUBLISHER

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski
ul. Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław
Tel. 71 3752331, Fax. 71 3752332, e-mail: sadowski@prawo.uni.wroc.pl

REDAKTOR NACZELNY / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. nadzw. UWŕ dr hab. Mirosław Sadowski

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO / SUBEDITORS

Aleksandra Spychalska (I)

Katarzyna Sadowa (II)

REDAKTORZY JĘZYKOWI / LANGUAGE EDITORS

Dr Ted Lewandowski, PhD (Opole)

Dr Davide Artico (Wrocław)

Dr Anna Kochan (Wrocław)

Mgr Marzena Lewandowski (Wrocław)

REDAKTORZY TEMATYCZNI / SUBJECT EDITOR

Dr hab. Justyna Jurewicz (Łódź)

Dr hab. Małgorzata Łuszczzyńska (Lublin)

Prof. UWŕ dr hab. Rafał Wojciechowski (Wrocław)

Dr hab. Łukasz Błaszczak (Wrocław)

REDAKTOR STATYSTYCZNY / STATISTICAL EDITOR

Dr Ewa Mika (Wrocław)

LISTA STAŁYCH RECENZENTÓW / PERMANENTLY-APPOINTED REVIEWERS

Prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, UJ

Prof. dr Laura Carballo Piñeiro, Hiszpania

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieleński, UŁ

Prof. nadzw. UJ dr hab. Anna Citkowska-Kimla, UJ

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Justyna Jurewicz (Łódź)

Dr hab. Piotr Kimla, UJ

Prof. William Koprowski, PhD, J.D., USA

Prof. nadzw. UR dr hab. Artur Łuszczzyński (Rzeszów)

Prof. nadzw. UG dr hab. Anna Machnikowska, UG

Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, UWŕ

Prof. Pavelas Ravluševičius, Litwa

Prof. nadzw. UJ dr hab. Arkady Rzegocki, UJ

Prof. nadzw. UWŕ dr hab. Janusz Sawicki, UWŕ

Dr hab. Iwona Sierpowska (Poznań)

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Tomasz Tulejski, UŁ

Procedura recenzowania i kwalifikowania tekstów do druku

Na osiem miesięcy przed końcowym terminem nadsyłania prac, którym jest koniec września każdego roku, Redakcja podaje tematykę kolejnego zeszytu. Redakcja przyjmuje prace drogą elektroniczną, zapisane w plikach programu Microsoft Word z rozszerzeniami *.doc* lub *.docx*, przy czym teksty powinny być złożone czcionką Times New Roman 12 punktów (przypisy – tą samą czcionką wielkości 10 punktów) i zawierać streszczenie w językach polskim i angielskim (wraz z tłumaczeniem tytułu pracy); podane muszą być także dane kontaktowe autora (autorów). Nadsyłane prace powinny mieć objętość 0,75–1,5 arkuszy wydawniczych, w wyjątkowych przypadkach Redakcja może przyjąć pracę dłuższą, jeśli uzasadnia to jej poziom merytoryczny i nowatorstwo (wymogi dotyczące objętości nie dotyczą artykułów recenzyjnych). Procedurze recenzowania poddawane są jedynie prace odpowiadające wskazanej tematyce zeszytu. Do oceny artykułu powoływanych jest dwóch niezależnych recenzentów, spoza jednostki naukowej afiliowanej przez autora publikacji, przy czym nie znają oni tożsamości autora (autorów), podobnie jak autorzy nie otrzymują informacji o tożsamości recenzentów konkretnej pracy, a jedynie treść recenzji. Recenzje, przedstawiane na przygotowanym przez Redakcję formularzu, zawierają jednoznaczny wniosek dotyczący przyjęcia pracy do druku w formie zaproponowanej przez autora, przyjęcia do druku po wprowadzeniu zmian redakcyjnych albo odrzucenia pracy. Publikowane są prace, w których przypadku obie recenzje zawierały konkluzję o przyjęciu do druku. Autorzy prac zakwalifikowanych do wydania muszą ponadto nadesłać podpisane oświadczenia o nienaruszaniu praw osób trzecich, a także – w przypadku współautorstwa – dotyczące wskazania wkładu każdego ze współautorów.

Guidelines concerning the review and acceptance of texts for publication

Eight months prior to the submission deadline, i.e. the end of September of each year, the editorial staff announces a general theme for the succeeding volume. Editors accept papers in electronic form, saved in Microsoft Word files as .doc or .docx, with texts written in Times New Roman font size 12 (footnotes size 10), accompanied by summaries in both Polish and English (including a translation of the title) and author's (authors') contact information. Submitted papers should not exceed 40,000 characters including spaces. In special cases the editorial staff might accept a longer paper if it boasts innovative and valuable content (guidelines for the size exclude reviews). Only texts that comply with the volume's given theme are subject to review. Articles are reviewed by two independent referees unaffiliated with the research unit of the author of the article, who are unaware of the author's (authors') identity, just as the authors are not provided with the identity of the reviewers of a given text, short of the content of the review. Reviews provided on a form supplied by the editors contain a definitive conclusion about the acceptance for publication in the original form, the acceptance for publication after completing editorial changes, or the rejection of the paper. Published papers receive two positive reviews regarding the acceptance for publication. The authors of papers accepted for publication are required to send a signed statement regarding non-violation of third-party rights, and – in cases of co-authorship – statements about the contribution of each of the co-authors.

